

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

ODENSE OG OMEGN

UDGIVET AF
ODENSE TURISTFORENING.

KATTEGAT

LILLEBELT

STOREBELT

Odense Turistforenings Bureau

i

F. S.-Centralen

Graabrødreplads

Telefon Nr. 4243

yder gratis Vejledning for alle Turister

Ugeblade, Sportsblade
og Modejournaler.

Telf:

4243

4342

FS

CENTRAL

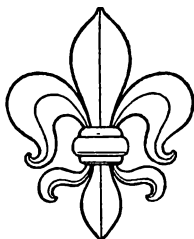
FYENS STIFTSTIDENDE

♡ GRAABRØDREPLADS ♡

ODENSE

OG OMEGN

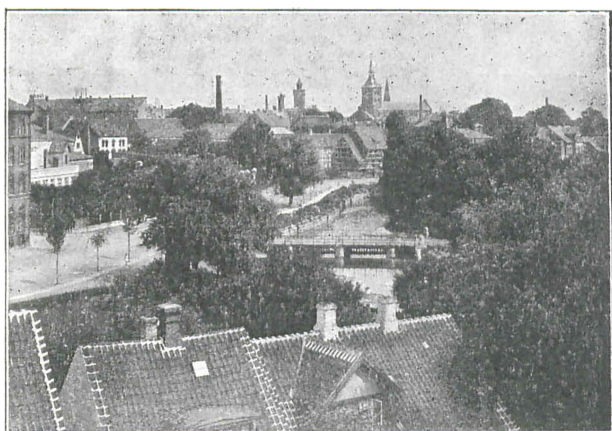
UDARBEJDET AF
A. NORDAHL-PETERSEN

UDGIVET AF ODENSE TURISTFORENING

HAGEN & SØRENSEN,
ODENSE.

Som en Edderkop midt i sit Spind ligger den fynske Hovedstad i Hjertet af den Ø, Digterne har kaldt „Danmarks Have“. Ved et fortrinligt Banenet og ved gode Landeveje staar Odense i Forbindelse med alle Øens mindre Byer og med sit

Parti af Odense, set fra Allerups Jernstøberi

rige Opland. Og trods Indlandsbeliggenheden har den dog gennem sin store Kanal forstaaet at skabe sig Vej til Havet og derved oparbejdet en af Landets største Havne.

Intet Under derfor, at Odense har formaaet at hævde sig i Kapløbet mellem Byerne som Landets tredjestørste Købstad — med Forstæderne Fruens Bøge, St. Hans og Vor Frue Landsogne rummer den nu ca. 60,000 Indbyggere — og at den under de sidste Decenniers stærke Udvikling har kunnet

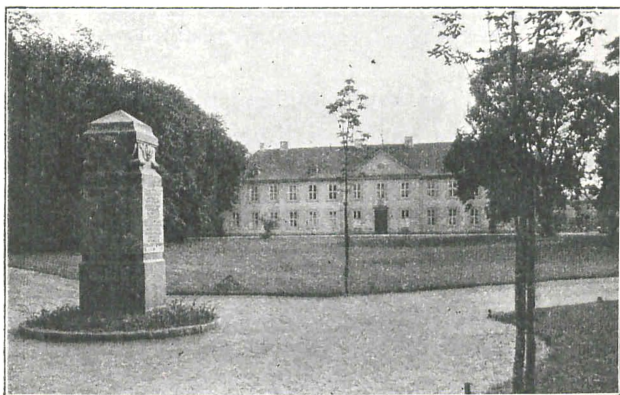

Hovedbanegaarden.

forynge sig og blive en fuldt ud moderne By med elektrisk Gadebelysning, asfalterede Hovedgader og med Sporvej.

Men Odense er ikke blot en moderne Provinsby med rige Fremtidsmuligheder. Det er ogsaa en gammel By med en interessant Fortid, hvormangt og meget endnu bærer Vidne.

Det er Odins By. Det er Hellig Knuds By og det er H. C. Andersens By.

Mindestenen for Carl Bagger i Kongens Have. — I Baggrunden Slottet.

Det er Odin, der har givet Byen Navn. *Odins vè* betyder Odins Helligdom, og antagelig har der paa Højdedraget mellem Fjorden og Odense Aa i Oldtiden ligget et Offersted eller et Gudehov, viet til Asernes Høvding. Omkring denne Helligdom har vel da en By rejst sig, og da de første kristne Missionærer kom hertil, har de i denne By eller Boplads, der fik Navn efter Helligdommen, fundet et naturligt Centrum for deres Missionsvirksomhed paa Fyn. Paa en Del af den Plads, der nu hedder Albani Torv, rejste sig snart en Kirke, viet til den hellig Alban. Sandsynligvis har der ogsaa allerede omkring Tusindaarsskiftet været indrettet et eller flere Klostre i Byen, og Præsteskabet har spillet en betydelig Rolle i Byens Liv.

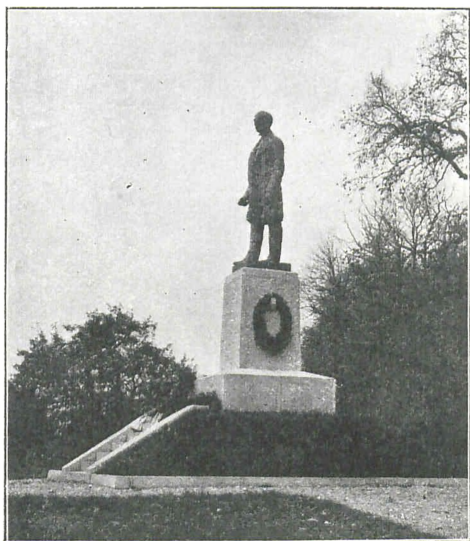
Den store Alle i Kongens Have. — Tidligt Foraar.

Denne Omstændighed var sikkert en medvirkende Aarsag til, at den danske Kong Knud i Aaret 1086, da han blev forfulgt af oprørske Jyder, fordi han vilde gennemføre Tiendeafgiften til Kirken, netop tyede til Odense. Men selv den odenseanske Gejstlighed formaaede ikke at frelse Kongen fra de vrede Jyder. Disse trængte ind i St. Albans Kirke, hvor Kong Knud havde søgt Tilflugt, og foran Højaltret dræbte de baade Kongen og hans Broder Bendt.

Hvad Kong Knud ikke havde formaaet, mens han var i Live, det formaaede han efter sin Død. Det uhyggelige Drab blev af Kirkens Mænd udnyttet paa en saadan Maade, at det ikke blot brød Modstanden mod Tienden, men det bidrog i høj Grad til at øge baade Kirkens og Kongens Magt.

Og for Odense blev Begivenheden Indledning til en ny og stolt Udvikling.

Knap tyve Aar efter blev den dræbte Konge ophøjet i Helligenes Klasse, og Hellig Knud blev Odenses Skytspatron. Der blev bygget baade en Kirke og et Kloster til hans Ære, og rundt om fra strømmede Pilgrimme til hans Gravsted. St. Knuds Kloster blev et af Landets fornemste, ikke mindst efter at Kong Erik Lam her havde søgt Hvile efter en kort Regeringstid. Rigmænd kappedes om at skænke det Gaver, og Kongerne gav det Særrettigheder. Og Valfarterne til Hellig

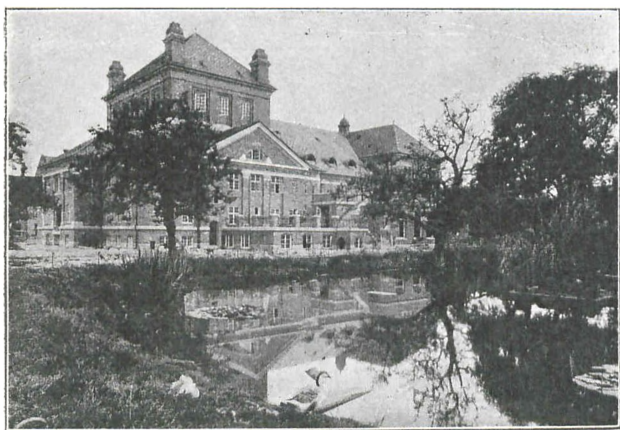
Tietgens Statue i Kongens Have.

Knuds Grav, hvor der skete Undere og Jærtegn, hvor blinde blev seende og vanføre og Krøblinge blev sunde og raske, gav Fortjeneste til mange. Der voksede Købmandsgaarde op og Herberger og Værksteder. Fynske Adelsslægter byggede sig Gaarde i Byen og boede der om Vinteren, og naar Konger var paa Besøg. Odense blev i Løbet af et Par Hundredaar en forholdsvis anselig By. En Tid havde den ikke mindre end seks Kirker og syv Klostre. Et Vidne om hine Tidens Velstand er den nuværende St. Knuds Kirke, der i Slutningen af det trettende Aarhundrede afløste den tidligere Kirke ved St. Knuds Kloster.

Middelalderens urolige Forhold mærkedes dog ogsaa i Odense. Et Par Gange blev Byen hærget og plyndret, og under Greve-

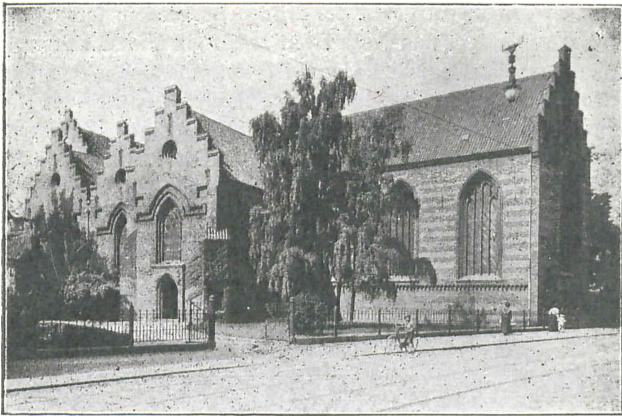
fejden led den meget. Men det driftige Borgerskab forstod altid paany at rejse det faldne, saa Byen stadig gik fremad i Størrelse og Velstand. Da Gejstligheden ved Reformationens Gennemførelse mistede meget af sin Magt og Indflydelse, blev det Handels og Haandværkets Mænd, der tog Førerskabet, og Odense var saa heldig i hine Tider at have en meget dygtig Handelsstand, indenfor hvilken Storkøbmanden *Oluf Bager* rager frem som sin Tids ypperste.

En Gêne for Handelens Udvikling var det dog, at Byens Havneforhold var daarlige. I Oldtiden havde Odense Fjord gaet helt ind til Byen, men Jordbundens Hævning havde i Tidernes Løb ændret dette Forhold. En Tid af Middelalderen havde man

Odense Teater.

i Aaen en Havn — vel nok kun tilgængelig for mindre Skibe — i Bispeengen ved Aasum, men senere maatte de odenseanske Købmænd benytte Munkebo (ved Kerteminde Fjord) og Kerteminde som Havnepladser. At Transporten af Varer til og fra disse Pladser var i høj Grad besværlig siger sig selv, og det blev derfor af stor Betydning, da en hollandsk Skipper ved et Tilfælde — han var blevet slaaet ud af sin Kurs — fandt et Sejlløb i Odense Fjord helt ind til Stige. Herude fik man da anlagt en Vinterhavn og endnu nærmere Byen en Sommerhavn ved Skibhusene. Men heller ikke disse Forhold kunde i Længden være tilfredsstillende. Der var en Mils Vej at fragte Varerne paa Vogn og Vejen var daarlig. Og saa var det, man i Begyndelsen af det nittende Hundrebaar virkeliggjorde Planen om at grave en Kanal fra Byen og ud til Skibhusene og at

St. Hans Kirke.

indrette en Havn ved selve Byen. Dette Skridt blev af stor Betydning for Byens Trivsel, og sidenhen er Kanalen oftere blevet uddybet. I Aarene 1899—1903 blev der gravet en helt ny Kanal over den saakaldte Bogøstrand forbi Stige, og samtidig blev Kanalen og Havnen uddybet til 19 Fod. Nu knap tyve Aar efter er man allerede i Gang med nye Forbedringer til et Beløb af $7\frac{1}{2}$ Million Kroner, og naar de er fuldførte, vil Odense Havn være tilgængelig for selv anelige Oceandampere. Det er forstaaeligt, at Havn og Kanal er Odenseanernes Stolthed. Der er ofret store Summer paa disse, men det er ogsaa ved Hjælp af dem, at Odense i den nyeste Tid har faaet sin Renæssance, har været i Stand til at hævde Traditionerne fra gamle Dage som en af Landets førende Byer paa Handelens og Industriens Omraade.

Men Odense Bys Historie er ikke blot præget af det materielle Livs Udvikling. Ogsaa paa det aandelige Livs Omraade har Odense gennem Tiderne ydet en værdifuld Indsats. Byens store Gejstlighed i den katolske Tid har sikkert paa mange Maader bidraget til at udvikle Sansen for de aandelige Værdier, for Kunst og for Videnskab. Og siden har der i Odense levet mange Mænd og Kvinder, der har forstaaet i Borgerskabet at bevare Respekten for den kulturelle Arv. Derfor har Odense ogsaa stadig — trods alle Forandringer og Nydannelser — et eget hyggeligt og kultiveret Præg. Den har formaaet at skyde Ham uden at gaa ud af sit gode Skind.

I Odense levede Danmarks første Bogtrykker, og Bogtrykkerkunsten har altid haft mange Udøvere i denne By.

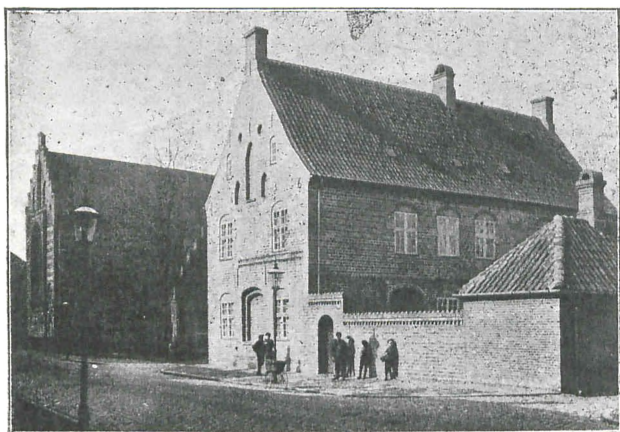
Her levede Salmedigteren Biskop *Thomas Kingo*, og herfra udgav han sine Salmer, som han lod trykke i sit eget Bogtrykkeri.

Af andre Digtere har i Odense levet *Ambrosius Stub*, *Carl Bagger* og *Emil Aarestrup*. Og her er endelig Danmarks store Eventyrdigter, *H. C. Andersen* født.

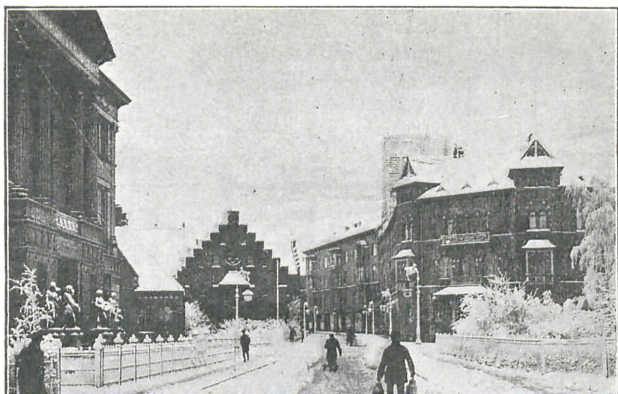
Odin gav Byen Navn og Hellig Knud gav den Vækst og Anseelse i længst forsvundne Tider. Men den, der i nyere Tid har skænket Odense den største Berømmelse er *H. C. Andersen*. I et fattigt Hjem i den gamle Bydel mellem Overgade og Nørregade kom han til Verden i Aaret 1805, i et andet lille Hus i Munkemøllestræde drømte han som Dreng sine første Eventyrdrømme. Ved Aaen og i den store Munke Mose, der den Gang laa hen som en stor Skræppeskov, indsugede han de Indtryk, der senere i Eventyrets Skikkelse skulde gaa Verden rundt.

Ikke saa underligt, at Odense i 1867 gjorde den store Digter til Æresborger som Tak for den Glans, han kastede over sin Fødeby, og heller ikke saa underligt, at Byen stadig hæger og værner om dette Bysbarns Minde!

En ejendommelig Institution — i sin Art enestaaende i de danske Provinser — viser Borgerskabets Sans for de aandelige Værdier. Det er *Fyns Stifts Læseforening*. Denne snart hundred Aar gamle Forening samler sine Medlemmer — for Tiden over tre Tusinde — fra alle Befolkningslag. Til Raadighed for Medlemmerne findes et Bibliotek paa 35,000 Bind, baade skønliterær og videnskabelig Literatur. I Foreningens Bygning paa Albani Torv er der indrettet Læsesale med Haandbibliotek. De

St. Hans Præstegaard.

Vinterbillede fra Jernbanegade.

Til venstre Musæet, til højre Grand Hotel, i Baggrunden Graabrødre Kloster.

betydeligste indenlandske og adskillige udenlandske Blade er fremlagte. Desuden findes Konversationsstuer, hvor Medlemmerne kan spille Skak og Domino eller drøfte Døgnets Begivenheder. Endelig hører til Bygningen en prægtig Have, der som et velholdt Anlæg breder sig mellem Odense Aa og den saakaldte Bagaa. Her afholdes Sommeren igennem ugentlige Koncerter med et lødigt Program.

Læseforeningen og dens Have hører til de odenseanske Seværdigheder. Fremmede, der besøger Byen, kan indføres ved et Medlem.

Graabrødreplads med H. C. Andersens Statue. Til venstre Posthuset. I Baggrunden ses Handelsbankens kønne Bygning.

Nutidens Odense er paa en Gang præget af Provinsbyens venlige Hygge og af Storbyens energiske Fremdrift. Den Rejsende, der fra Toget gaar ud gennem Hovedbanegaardens Vestibule, bliver ikke modtaget af høje Huse med skrigende Forretnings-

Fra Klíngenberg med St. Knuds Kirke og Raadhuset.

reklamer. Hans Blik fanges straks af en venlig, smilende Park med brede Plæner og aarhundredgamle Træer. Det er Kongens Have, der ligger aaben og indbydende — paa samme Tid et smukt Minde om svundne Dage og et stilfuldt og moderne Anlæg — hvor unge og gamle glæder sig over Som-

merens Sol og Træernes Skygge. Og en lignende Hygge som i dette Anlæg vil den Fremmede møde mange Steder, ikke blot i de andre kønne Anlæg — Munke Mose, ved Ansgars Kirke, Læseforeningens Have — men ogsaa i mange gamle Gadepartier og de talrige Villakvarterer, der i de senere Aar er ivokset op i og ved Byen.

Men Odense er ikke blot en hyggelig Provinsby,

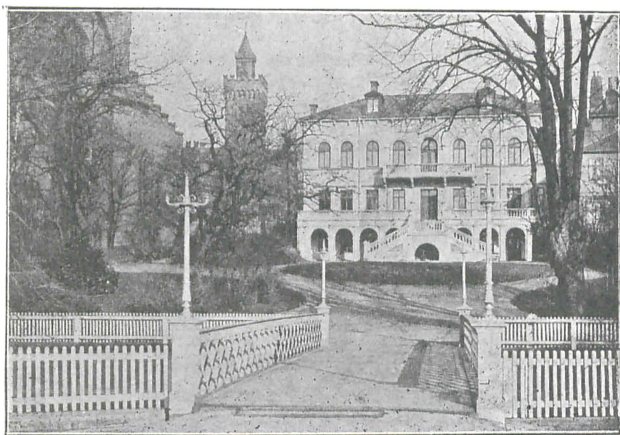

Torvedag. I Baggrunden den katolske Kirke.

den er ogsaa en efter danske Forhold moderne Storby, hvor man har lært at regne med den store Tabel. Baade paa Handelens og Industriens Omraade har den nyere Tid skabt Firmaer, hvis Navne har Klang ud over Landets Grænser. Thomas B. Thriges Dynamoer og Elektromotorer snurrer videnom, og Firmaet Dæhnfeldt er kendt baade i den gamle og den ny Verden. Byens Industri er mangeartet. Der er betydelige Jernstøberier, Skibsværfter, Tekstil- og Klædefabriker, der er Konservesfabriker og Tobaks-

fabriker, Savværker, Møbelfabriker, Automobilfabriker og Glasværk. Der er højtansete Pengeinstituter, og der er Handelsfirmaer, der ved Omsætning af Landbrugsprodukter, Bygningsartikler og lignende har skabt landsomspændende Millionforetagender.

Den Fremmede, der ønsker at faa et Indtryk af Byens Pulsslag, af Travlheden og Fremdriften, bør lægge sin Vej om ad Havnen, Godsbanegaarden og Banepakhusene. Ønsker han siden et kondenseret

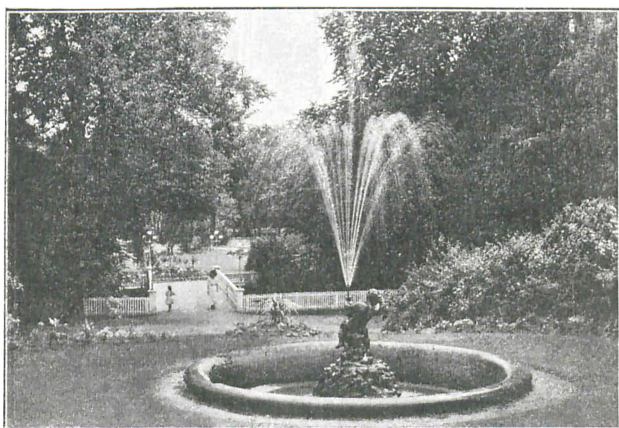
Fra Læseforeningens Have. Tidligt Foraar.

Glimt af Hyggen, kan han besøge Møntestræde, Graabrødreplads og Munke Mose.

Men ønsker han at se Livet udfolde sig i sin fulde Ejendommelighed, skal han besøge Odense Torv en Lørdag Formiddag, naar „Persillekræmmerne“ — Gartnere og Havebrugsdyrkere fra Omegnen — møder op paa Torvene med Landets Rigdom for at tilfredsstille ikke blot alle Byens Fruer, der „gaar paa Torvet“, men ogsaa Opkøbere fra København og andet Steds, der her gør mægtige Indkøb af Aars-tidens Frembringelser.

Og naar Torvet er sluttet og Eftermiddagens Sol

falder kønt paa Raadhuset og St. Knuds gamle Kirke, saa bør den Fremmede gaa sig en Tur paa Byens „Strøg“, det vil sige det Stykke Vestergade, der ligger mellem Kongensgade og Korsgade. Ingen anden dansk Provinsby har et paa en Gang saa livligt og hyggeligt Strøg som Odense. Den snævre Gade med de smalle Fortove klumper Menneskene sammen og giver Strøget et Præg, der minder om Orientens Basarer. Men igennem det bølgende Menneskehav jager Biler og Cykler og skaber Liv og

Sommerbillede fra Læseforeningens Have.

Bevægelse. Ud og ind ad Butikernes Døre myldrer Kunderne, Ungdommen flirter og aftaler Stævnemøder, mens snakkelystne Landboere snakker Politik paa deres syngende Maal.

— — —

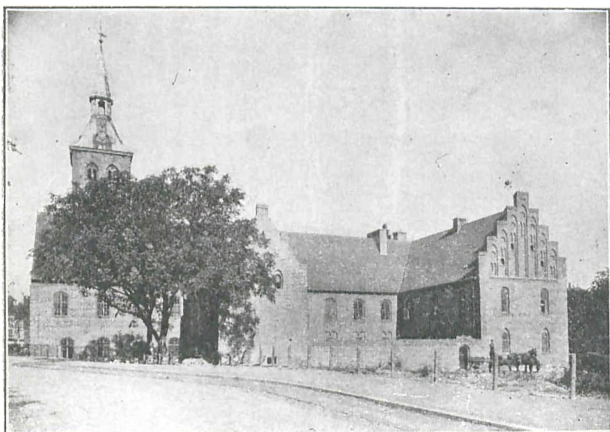
Men oppe i Gadens højere Etager smiler Solen i blanktpudsede Ruder, og under Vinduerne hænger Altankasser med Blomster i stærke Farver. —

Her paa Strøget kender Odenseaneren sig hjemme, og her faar den Fremmede et levende Indtryk af den By, alle Odenseanerne er stolte af.

Ved et ganske *kort Besøg* i Odense kan det tilraades den Fremmede at se H. C. Andersens Hus, St. Knuds Kirke og Munke Mose.

Men har man *et Par Dages Ophold* til Raadighed, og ønsker man et nogenlunde fyldigt Indtryk af selve Byen, bør man første Dag tage den vestlige Del, anden Dag den østlige.

Første Dag: Fra Kongens Have ud til Jernbanegade. Ud mod Jernbanegade Statue af Tietgen. Over for denne Latinskolen og til højre herfor Landsarkivet. Længere ind mod Byen ligger til venstre Odense Teater. I samme Side Fyns Stifts-Musæum. Skraat herover for Grand Hotel og Telefonvæsenets Bygning. Paa Hjørnet af Graabrødre Plads det gamle Graabrødre Kloster, nu Alderdomshjem for gamle Mænd og Kvinder. Paa Pladsen

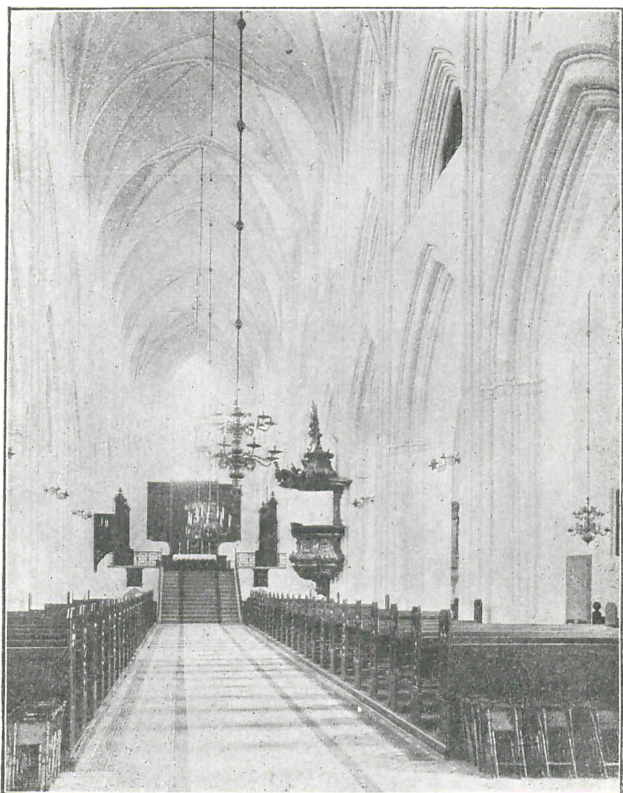

Det restaurerede St. Knuds Kloster.

Statue af H. C. Andersen. Over for denne — i Lille Graabrødrestræde — ligger til venstre Hovedpostkontor og Telegrafstation, til højre F. S. Centralen med *Odense Turistforenings Bureau*. Man kommer derefter ind til Byens fornemste Forretningsgade, Vestergade, Byens Strøg, og faa Skridt til venstre ser man ud over Flakhaven, Byens „Hjerte“. Det firkantede Torv, der til højre staar i Forbindelse med den aabne Plads Klingenberg, og til venstre med Albani Torv, begrænses i Øst af Raadhuset, i Syd af St. Knuds Kirke. Efter at have beset Albani Torv — med Mindesten for St. Knuds Drab, den katolske Kirke og Læseforeningen — aflægger man Besøg i St. Knuds Kirke og Kloster. (Se følgende Beskrivelse!)

Ad Klosterbakken fortsætter man ned forbi det smukke Elektricitetsværk, ad Filosofgangen til Klaregade, til venstre ad

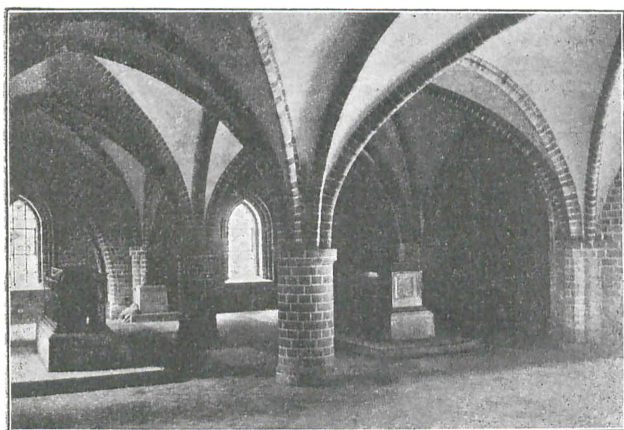
Hunderupvej over Aaen hen til Munke Mose, ved Indgangen til hvilken man bemærker Byens store tekniske Skole. Man gaar igennem Anlægget til Langelinie og spadserer ad denne kønne Villavej ud til Hunderupskov. Videre gennem Skoven over Engene til Fruens Bøge. (Flere Restauranter). I Skovens sydvestlige Hjørne, ved Jernbanebroen, smuk Udsigt til Dalum

St. Knuds Kirkes Indre.

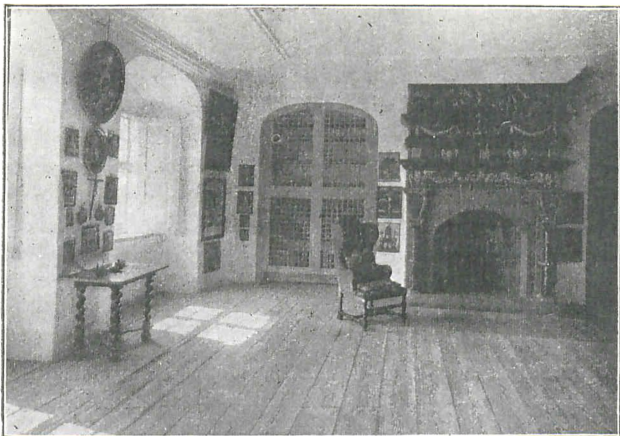
Præstegaard og Kirke. Kønne Spadserestier fører gennem Skoven ind til Sporvejens Endestation, og med Sporvogn kommer man hurtigt ind til Byen. Paa Ruten ser man bl. a det store Sygehus, Kommunens Alderdomshjem, Fodfolkskasernen og Ansgars Kirke med et kønt Anlæg, bag hvilket Byens Kirkegaard ligger. Man bør staa af ved Hjørnet af Kongensgade og vandre ad Strøget ind til Flakhaven.

Anden Dag: Fra Kongens Have forbi Slottet ad St. Hans Plads til Nørregade. Til højre ligger den kønne St. Hans Kirke, til venstre en interessant gammel Bygning St. Hans Præstegaard. Man gaar til højre op ad Nørregade. Lidt fremme til venstre ligger en Bygning fra det sekstende Aarhundrede. Det er en af Oluf Bagers mange Gaarde. Gaden ender i Fisketorvet, en køn lille Plads, der paa Vestsiden flankeres af Fyns Stifts Sparekasses monumentale Bygning. Ved Løveapotekets Hjørne drejer man til venstre ned ad Overgade, hvor der findes flere kønne, ældre Bygninger. Ældst og interessantest er „Møntgaarden“ paa Hjørnet af Møntestræde. Gennem denne gamle og karakteristiske Gyde naar man ned til Sortebrødretorv, hvor man til venstre

Fra St. Knuds Kirkes Krypt. St. Knuds og Bendts Kister.

ser det gamle Odense Teater — Provinsens ældste — der nu anvendes som Husvildebolig. Man fortsætter forbi Teatret ad den gamle Gade Bangs Boder og finder paa Hjørnet af denne og Hans Jensensstræde en lav Bygning med indmuret Plade. Det er H. C. Andersens Fødested, der er indrettet til Musæum. (Dette besøges). Ad Ramsherred naar man ud til Strædet Skulkenborg og ad dette til Nørregade. Man gaar derefter til højre og ser lidt efter til venste en ejendommelig gammel Bindingsværksbygning. Det er den restaurerede Ejler Rønnows Gaard, der rummer et Folkemusæum. Med et kort Besøg her slutter Formiddagen. Eftermiddagen anvendes til en Tur til Havnen og Næsbyhoved Skov — hvor Byens Friluftsteater findes — og til en Sejlstur ud til Etablissementet *Stige Ø*. Der er Anløbsplads for de smaa Kanaldampere lige ved Indgangen til Skoven. Ved

Interiør fra Karen Brahes Bibliotek i det adelige Jomfrukloster.

Stige, der er en morsom gammel Skipper- og Gartnerby, findes Byens Lystbaadehavn og de interessante Tulipanmarker, der er anlagte af Firmaet Dæhnfeldt. „Øen“ er et af Odenseanernes stærkt søgte Udflugtssteder, og en Sommersøndag med godt Vejr udfolder der sig her et meget broget Folkeliv. Hjemturen foretages atter med Baad. Er man en god Fodgænger, kan man ogsaa gaa ad Skibhusene og Skibhusvejen ind til Byen.

NB. De forskellige Seværdigheder — Kirker, Musæer, osv. — findes nærmere omtalte paa følgende Sider.

For Turister, der ønsker at lære ikke blot selve Byen at kende, men ogsaa Omegnen og muligvis hele Fyn, egner Odense sig udmærket som en Art Turistcentrum. Dens udmærkede Hoteller byder paa godt Ophold, og der findes talrige Adspredelser for de Besøgende.

Dertil kommer, at det herfra er yderst let at „gøre Fyn“, hvad enten man benytter Cykle, Bil eller Bane. Og i Løbet af en Uges Tid vil man med Odense som Centrum kunne stifte Bekendtskab med de interessanteste og kønneste Seværdigheder paa hele Øen.

Vejledning for saadanne Besøg faas ved Henvendelse i Turistforeningens Bureau.

Banegaarde:

Statsbanegaarden ved Østre Stationsvej ud for Kongens Have. Herfra udgaar Tog til Nyborg, Strib, Kerteminde, Bogense, Brænderup, Middelfart, Assens.

Sydfynske Banegaard ved Vøstre Stationsvej ud for Thorsgade. Herfra udgaar Tog til Faaborg (over Nr. Broby og over Ringe) og til Svendborg. En Del af Togene kører fra Statsbanegaarden. (Se Køreplanen!)

Hoteller:

Grand Hotel (Byens største og flotteste Hotel), Jernbanegade. — *Park-Hotel*, første Klasses Hotel lige ved Banegaarden. — *Det ny Missionshotel*, nyt, moderne Hotel over for den gamle Banegaard. *Hotel Royal*, Hjørnet af Vindegade og Hans Tausensgade, godt borgerligt Hotel.

Endvidere *Brockmanns Hotel*, Albanitorv, *Hotel Hafnia*, Nørregade, *Theisens Hotel*, Ø. Stationsvej og *Hotel Odense*, Kongensgade.

Restauranter:

Gode Restauranter i de fleste af Byens Hoteller.

Endvidere *Priorkafeen*, Hjørnet af Vestergade og Korsgade, *Industripalæet*, Albanitorv, *Elevatorkafeen*, Vestergade ud for Passagen, *Folketeatret*, Ny Vestergade, Haverestaurant og Veranda, *Teaterkafeen*, Odense Teater, og mange flere.

Gammel Købmandsgaard, Overgade 41.

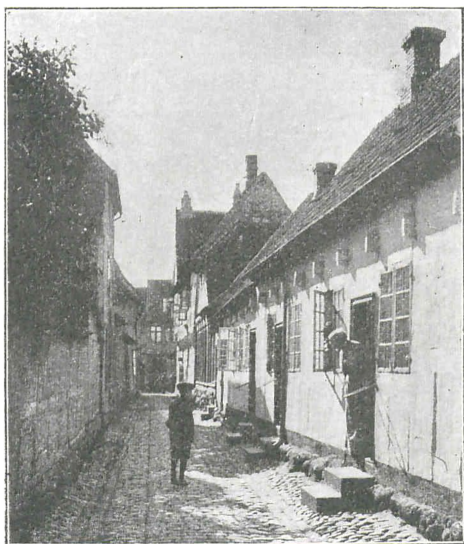
Vinstuer:

Passage-Vinstuen og *Den ny Vinstue*, begge i Passagen,
Larsens Vinstue, Hjørnet af Søndergade og Filosofgangen.

Posthuse:

Hovedpostkontoret, Lille Graabrødrestræde, aabent Søndage 9—6, Søn- og Helligdage 9—10 Formiddag.

Banegaardsposthuset, ved Statsbanegaarden, aabent Søndage 9—6, Søn- og Helligdage 9—10 Formiddag.

Møntestræde.

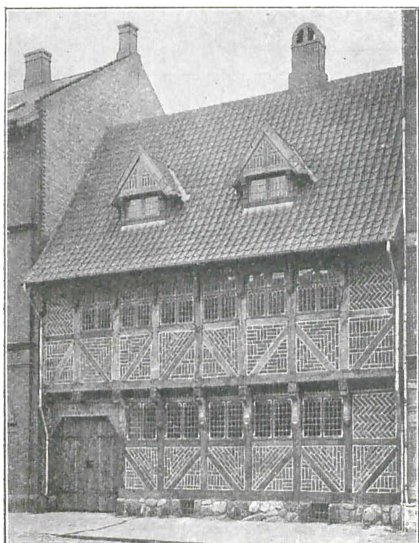
Telegrafstation:

Lille Graabrødrestræde (over Posthuset) aabent hver Dag 7—10.

Kirker:

St. Knuds Kirke (ved Flakhaven). En af Danmarks fornemste og mest seværdige Kirkebygninger, opført i ren gotisk Stil. Aaben hver Søndag, naar kirkelige Forretninger ikke forhindrer det. Adgangen er fri, dog ikke til Krypten, Kapellerne og Koret. Til disse faas Adgang ved Henvendelse til Graveren, Albanitorv 2. Kirken er opført i Slutningen af det 13. Aarhundrede af Biskop Gisiko, fra hvis Tid der endnu findes en Indskrift paa Byg-

ningens udvendige Side, den er ca. 75 m lang, 24 m bred, treskibet og af imponerende Virkning. Kirken er forsynet med et ca. 60 m højt Taarn, hvorfra man har en fortrinlig Udsigt over Byen og Egnen. Adgang til Taarnet faas ved Henvendelse til Graveren. Af Seværdigheder i Kirken skal her anføres: Døbefonten, der er støbt i Malm og forsynet med Chr. IV's Navnetræk; Kannikestolene, Altertavlen af Claus Berg (bekostet af Dronning Christine), et storartet Stykke Billedskærerarbejde; den fandtes tidligere i Graabrødre Kirke og derefter i Frue Kirke, hvorfra den blev flyttet til sin nuværende Plads i 1885;

Eiler Rønnows Gaard.

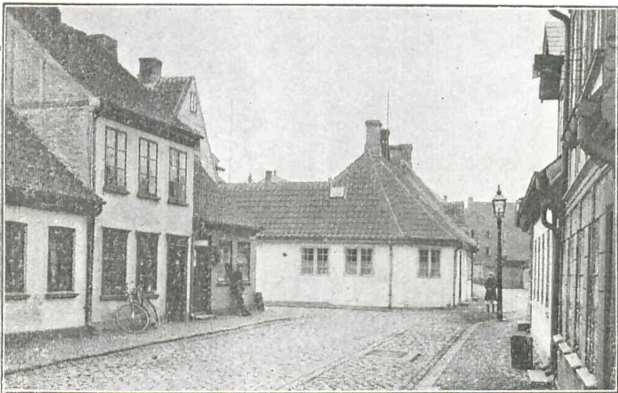
endvidere Prædikestolen og Orgelet samt Christoffer v. Dolmas Sandstensepitafium. I det søndre Sideskib ses Ahlefeldternes prægtige Begravelseskapel med smuk Marmorportal, Gitterporte, mægtige bronzebeslaaede Sarkofager o. s. v., udført af Thomas Quillinus. I venstre (nordre) Sideskib det Walkendorffske Kapel, hvorover et Epitafium over Raadmand Jørgen Mortensen og Hustru. I Krypten opbevares 2 Helgenskrin med Kong Knuds og Broderen Bendts Ben. Endvidere ligger her begravet Kongerne Hans og Christian den Anden og deres Dronninger, Christine og Elisabeth, samt Christian den Andens Broder Frants og hans Søn, Prins Hans. Udenfor Kirken en Mindesten af Biskop Thomas Kingo.

Umiddelbart Syd for Kirken ligger det gamle *St. Knuds Kloster*, der med Støtte fra Staten er blevet restaureret af Odense Kommune. Her findes *Byens offentlige Læsesal* og en meget smuk Foredragssal.

St. Hans Kirke i Nørregade har oprindeligt hørt til et Johannerkloster. Senere har den været Garnisonskirke. Den smukke Kirkebygning er lige som *St. Knuds Kirke* opført i gotisk Stil.

Frue Kirke i Overgade med et smukt, gammelt Ligkapel.

Ansgars Kirke ved Søndre Boulevard. Ny Kirkebygning fra Begyndelsen af dette Hundrebaar med smukt Campanile-Taarn. Kunstnerisk Altetavle af den odenseanske Billedhugger Axel Poulsen.

Fra Ramsherred. I Baggrunden H. C. Andersens Hus.

St. Albani Kirke (den katolske Kirke) paa Albanitorv, opført i Begyndelsen af dette Hundrebaar. Smuk Portal og højt, slankt Taarn.

Endvidere *Hospitalskirken* i Graabrødre Hospital, *Valgmenighedskirken*, Dronningensgade, samt to Metodistkirker.

Ved Skibhusvej er nylig opført en ny Kirke for *St. Hans Landsogn*. Den er opført efter Tegning af Arkitekt P. V. Jensen-Klint og er en Art mjniature-Udgave af dennes projekterede „Grundtvigs-Kirke“.

Musæer:

H. C. Andersens Hus (Hj. af Bangsboder og Hans Jensensstræde. Adgang hver Dag fra 10 til 4. Søn- og Helligdage 25 Øre for voksne, 10 Øre for Børn, Søgnedage 50 Øre for Voksne, 25 Øre for Børn. Skoler Rabat.

Fyns Stiftsmuseum (Jernbanegade). Gratis Adgang Søndag og Onsdag fra 1 til 4. Mandag mod en Entre af 25 Øre. Uden for disse Tider faas Adgang ved Henvendelse til Kustoden (Vindegade 24) mod en Entre af 50 Øre.

Ejler Rønnows Gaard, Fyns Folkemusæum (Nørregade 62). Aabent hver Dag fra 12 til 3. Entre Søndag og Onsdag 10 Øre. andre Dage 25 Øre. Skoler Rabat.

Mindesmærker:

Et Minde om *Hellig Knuds* Drab findes paa Albanitorv I Stenbroen er nedlagt en Granitplade med Inskription paa det

Parti fra Munke Mose.

Sted — mellem Brockmanns Hotel og Læseforeningens Bygning — hvor man mener Højaltet stod i Albani Kirke.

For Salmedigteren *Thomas Kingo* er rejst en Mindesten (med Buste af Digteren) uden for St. Knuds Kirke.

En Statue af *H. C. Andersen* findes paa Graabrødreplads. I Munkemøllestræde er anbragt en Mindeplade i Gavlen af den Ejendom, hvor Digteren en Aarrække havde sit Barndomshjem.

For Grundlovens Giver, Kong *Frederik den Syvende*, er rejst en Statue paa Flakhaven ud mod Vestergade.

Digteren *Carl Bagger* var en Aarrække Redaktør af „Fyns Stiftstidende“ og ligger begravet paa Odense Kirkegaard. En Mindesten er rejst for ham i Kongens Have.

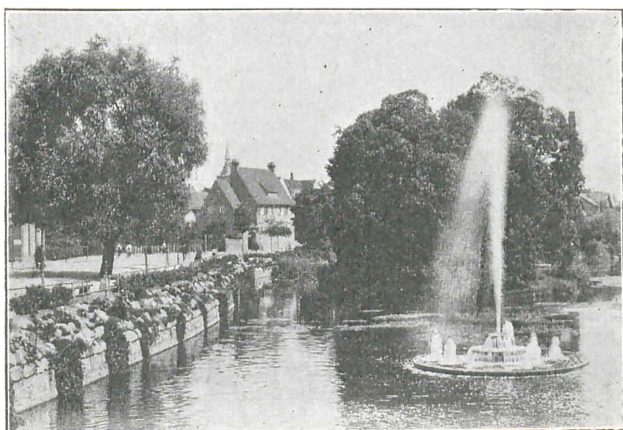
Digteren *Emil Aarestrup* døde som Stiftsfysikus i Odense. Paa hans Grav — foran paa Kirkegaarden — findes en almindelig Gravsten.

Af Kong *Christian den Niende* findes en Rytterstatue i Kongens Have lige over for Statsbanegaarden. Statuen er modelleret af Odenseaneren, Billedhugger Axel Hansen.

For den berømte Handelsmand *C. F. Tietgen*, der er født i Ejendommen Nr. 66 paa Vestergade (Fyns Venstreblad), er der rejst en Statue i Kongens Have ud mod Jernbanegade.

Teatre:

Odense Teater, opført i Aarene 1914—15 efter Tegnning af Arkitekt N. Jacobsen i et Hjørne af Kongens Have ud mod Jernbanegade. Provinsens hyggeligste og vistnok bedst indrettede Teater. Sæson 1. September—1. Maj.

Odense Aa, set fra Slusebroen ved Folketeatret.

Odense Folketeater opført 1895 i Ny Vestergade ved Odense Aa. Tidligere Varietè, nu Morskabsteater med skiftende Repertoire af Revyer, Farcer og Operetter. Servering under Forestillingen. Sæson Juli—Maj.

Paa *Odense Friluftsteater* i Næsbyhoved Skov gives gerne en Række Forestillinger i Juni og Juli Maaneder.

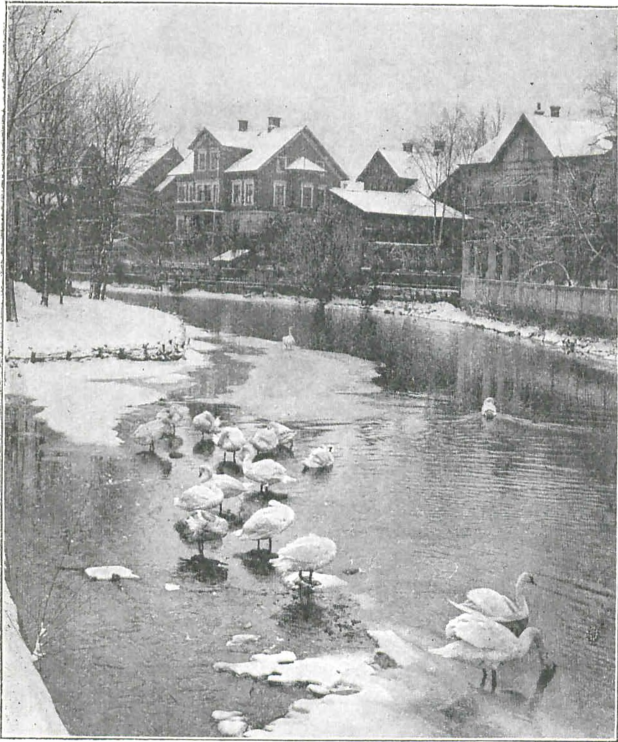
Offentlige Bygninger:

Odense Slot, opført 1719—20 paa den Plads, hvor tidligere St. Hans Kloster laa, bestaar af fire sammenbyggede Fløje i to Stokværk. Det var i forrige Aarhundrede Bolig for Prinserne Christian Frederik (senere Chr. den Ottende) og Frederik (senere Frederik den Syvende), da de opholdt sig i Byen som Guvernører over Fyn. Nu afgiver det Kontorer for Stiftamtet

og Bolig for Amtmanden. I Slotsgaardens øvrige Bygninger er indrettet Brandstation og forskellige offentlige Kontorer

Tvangsarbejdsanstalten i Klaregade er en køn Bindingsværksbygning fra Frederik den Fjerdes Tid og oprindelig Forbedringshus. Bygningen er kendt fra flere af H. C. Andersens Arbejder.

Odense Raadhus paa Flakhaven er en stor, trefløjet Byg-

Vinterbillede fra Odense Aa ved Munke Mose.

ning med et 45 m højt Midtertaarn, opført 1880—83 efter Tegning af Lendorf og Herholdt. Paa Frontespicen ses „Retfærdigheden“, til venstre „den udøvende Magt“ og til højre „den dømmende Magt“. Foruden Kontorer for Politi og Kommunalbestyrelse m. v. indeholder Bygningen Byraadets Forsamlingsaal, en Arkivsal, en stor Festsal, bl. a. dekoreret med 2 Billeder fra Frederiksborg, 1 fra Rosenborg, 1 fra Børsen og 2 fra Kronborg.

Det ny Domhus i Albanigade er opført 1919—20 efter Tegning af Arkitekt N. Jacobsen. Det er en monumental Bygning, opført som en Udvidelse af det tidligere Ting- og Arresthus.

Korte Udflugter til Byens Omegn.

Den Fremmede, der i nogen Tid opholder sig i Odense, vil have Glæde af at foretage korte Udflugter i Byens nærmeste Omegn. Den tidligere mest berømte Tur — Sejlturen med Dampbaad op ad Aaen til Fruens Bøge — bydes der desværre ikke

Odense Aa, set fra Frederiksbroen.

mere paa, idet Dampbaadssejladsen er ophævet. Men paa Cykle eller i Bil kan der foretages adskillige kønne Ture.

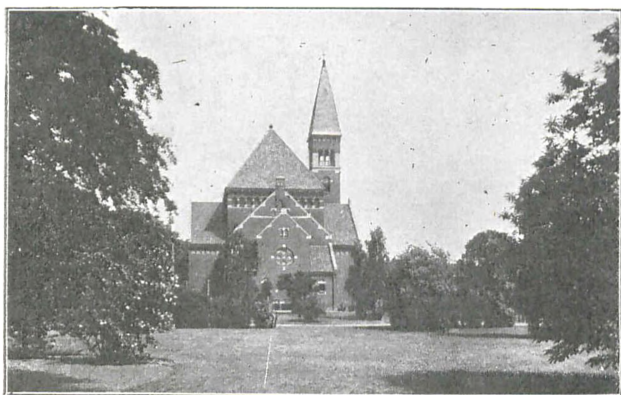
Hjallese—Dalum. Den letteste Tur — efter den tidligere nævnte til Stige — er gennem Hjallese og Dalum. Fra Albani Torv kører man ad Albanigade ud ad Hjallesevej. Lidt før Hjallese passerer man den landskendte *Dalum Landbrugsskole*. Ud mod Vejen Mindestene for Skolemændene Kr. Kold og Jørg. Pedersen. Efter at have overskredet Sydfynske Bane drejer man til højre ned forbi Dalum Holdeplads (ved Nr Brobybanen) om efter Papirfabriken. Videre forbi det gamle *Dalum Kloster* — nu Rekreationshjem og Sanatorium — ind gennem det store Villakvarter ved Fruens Bøge. Herfra ad Sdr. Boulevard ind til Byen.

Dygtige Fodgængere kan udmærket gaa Turen.

Højby—Hollufgaard. Fra Albanitorv gaar Turen ad Hjallese-vejen forbi *Dalum Landbrugsskole* til Hjallese. Herfra i sydlig Retning forbi *Lindevedgaard* til Stationsbyen *Højby* (Kro med gammel Have). Hjemturen foretages ad Svendborg—Odense-vejen til *Hollufgaard*. Det er en smuk gammel Gaard, hvis Hovedbygning stammer fra det sekstende Aarhundrede. Den er opført i to Stokværk i gotisk Stil og forsynet med tre Taarne. Ved *Hollufgaard* drejer man til venstre ind gennem Skoven ad Hestehaven tilbage til Hjallese.

Slukefter—Langesø. *Slukefter* er en smuk, gammel Kro med stor Have ved *Rugaards Landevej* ca. 10 km uden for Odense.

Nordvestfynske Bane (Odense—Brænderup—Middelfart) har

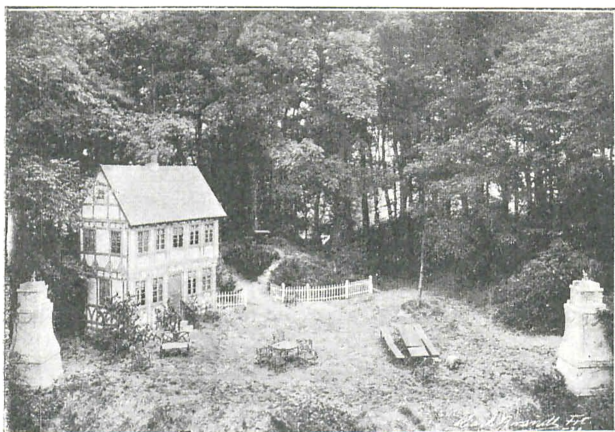

Anlægget ved Ansgars Kirke.

indrettet Holdeplads umiddelbart ved Krohaven, og i Sommer-tiden løber der hver Søndag billige Udflugtstog hertil.

4 km længere fremme ad *Rugaards Landevej* ligger den gamle Kro, „Komigen“ i Udkanten af de store Skove omkring *Langesø*. Ogsaa hertil er der i Sommertiden stor Valfart pr. Cykle, Bil og Bane. *Langesø Station* (paa Nordvestfynske Bane) ligger tæt ved Kroen. Gemt inde i Skoven ligger det smukke *Langesø Slot* ved Søen, der har givet det Navn. Fra *Slotshaven*, der er delvis tilgængelig for besøgende, kan der foretages en overmaade køn Spadseretur om den lange, smalle Sø, ved hvis vestlige Ende, der ligger et lille Skovkapel højt oppe paa en Bakkeskrænt.

Langesø er det odenseanske Klampenborg, og hver Sommer-søndag valfarter Odenseanerne hertil i lange Baner, og faa af

Friluftsteatret. — Sceneri til „Alt Heidelberg“.

de fynskē Skove er rigere paa Idyl end Skovene omkring det gamle Herresæde ved Søen.

Korsebjerg—Hesbjerg. En lønnende Udflugt kan pr. Cykle eller Vogn foretages til Korsebjerg og Hesbjerg. Ad Middelfart Landevej naar man 7 km ude *Blommenslyst* (nyopbygget Kro med gammel Have). Et Par km længere fremme drejer en Vej til højre efter *Korsebjerg Have*, et smukt lille Anlæg i stærkt kuperet Terræn. Efter et kort Hvil gaar Turen tilbage til Landevejen, og et Stykke længere fremme ad denne drejer en Vej til venstre efter Herregaarden *Hesbjerg*, der ligger omgivet af

Udsigt over Odense Havn.

skovklædte Bakker. Paa en af disse findes et Taarn med vid Udsigt over Skove og Marker. I den nærliggende Skovfogedbolig kan faas Forfriskninger. Ønsker man at foretage Hjemturen ad en anden Vej, kan denne lægges om ad Holmstrup og derfra til *Brændekilde*, hvor Sprogmanden *Rasmus Kr. Rask* er født. I Landsbyen er rejst en Mindesten for den berømte Videnskabsmand. Herfra naar man over Højme til *Sanderum*, en af Danmarks smukkeste Landsbyer. Fra Sanderum er en kort og behagelig Tur ind til Odense.

Hasmark og Munkebo. Lidt længere Ture end de nævnte kan foretages til Badestedet *Hasmark* (ved Kattegat) og til *Munkebo* (ved Kerteminde Fjord).

Til det første Sted kan man komme med Tog ad Bogensebanen til Otterup og herfra med lejet Bil ud til Stranden, eller man kan cykle eller bile fra Odense ad Slettens Landevej til Otterup og videre over Egense, Fjordmark og Hasmark ud til Havet. Fra Odense til Hasmark er ca. 3 Mil. Paa Hasmark Strand udfolder der sig paa Sommersøndage et frodigt Badeliv. (Ved Stranden Hotel „Kattegat“).

Til Munkebo (med gammel Kro) naar man ad Kerteminde Landevej. Tæt ved Kroen den høje Munkebo Bakke med vid Udsigt over Land og Hav.

Otte Dages Cykletur Fyn rundt.

For Turister er Fyn et rart Land at ture rundt paa. Afstandene kan ikke virke skrækkindjagende, men paa den anden Side er Naturen tilpas forskelligartet, saa en Cykletur over større Dele af Øen ikke virker ensformig eller trættende.

For ferierende Cyklister vil en otte Dages Rundtur paa Fyn kunne blive en behagelig Oplevelse, naar Vejret da er nogenlunde skikkelig. Selvfølgelig vil man ikke i Løbet af en Uge kunne faa alt det at se, som er værd at se, men med en fornuftig Anvendelse af Tiden vil man kunne faa et ret fyldigt Indtryk af fynsk Naturs Forskellighed og Skønhed og endda faa Lejlighed til at stifte Bekendtskab med forskellige Seværdigheder og Institutioner, der er med til at give vort Land Præg og Navnkundighed udadtil.

Forud for Starten tænker vi os, at den cyklende Turist har opholdt sig to Dage i Odense og benyttet Tiden til at studere Byen efter den Anvisning, der er givet foran i dette Hefte. Naturligvis kan Opholdet i Odense ogsaa lægges paa et andet Tidspunkt, enten under Turen eller ved dens Afslutning.

I det følgende gives Anvisning paa, hvorledes man saa passende kan „gøre Fyn“ pr. Cykle i otte Dage.

1. Dag. Ad Slettens Landevej fra Odense Havn. Ved Næsbymhoved gaar Vejen til højre efter Lumby. Før man naar denne Landsby, drejer man af til venstre ad Chausséen over Lunde til Bladstrup. Herfra til venstre ad Glavendrupvejen til den smukke Stævneplads ved *Glavendrupstenen*. Denne Sten er en fredlyst Runesten, der er fundet i 1806 og i 1863 opstillet tæt vest for Resterne af en anselig Skibssætning fra Oldtiden. Omkring det gamle Oldtidsmindesmærke er der nu indrettet et smukt Anlæg, der anvendes til Folkemøder. Paa Pladsen, hvor der til Sommerens Stævner samles Tusinder af Mennesker, og hvorfra man har en køn Udsigt over det nordfynske Landskab *Sletten*, er der rejst en Sten til Minde om den ny Grundlovs Givelse i 1915.

Over Stensby naar man det smukke Herresæde *Dallund*,

der tidligere var et Stamhus, men hvis Jorder nu er delvis udstykkede. Hovedbygningen, der ligger kønt ved en lille Sø, stammer til Dels fra det 16. Aarhundrede. 1 km vest for Dal-lund ligger den anselige Landsby Søndersø (med Kro). Herfra fortsættes Syd-paa over Vigerslev og Rue til *Langesø*, (Komigen Kro ved Rugaards Landevej. Her spises til Middag). Til Hvile og Afveksling foretages en Spadseretur til Slottet, der ligger idyllisk ved en lang Skovsø. Hovedbygningen er opført 1775 og er omgivet af et smukt Haveanlæg med mange sjældne Træer. Langesø — med de store, stille Skove — er i Sommertiden et af Odenseanernes mest søgte Udflugtssteder.

Herfra fortsættes ad Rugaards Landevej forbi Hindevad (Kro)

Indkørsel til Dalum Præstegaard.

Skovskaarde (Kro) til *Brænderup* (god Gæstgivergaard ved Stationen). Egnen omkring Brænderup er rig paa Naturskønhed. Større og mindre Skove giver Landskabet en rigt afvekslende Karakter, og mellem Skovene ligger Bøndergaarde og Huse med store Frugt- og Humlehaver. Brænderup Sogn er nemlig det oprindelige Hjemsted for den fynske Humledyrkning.

Fra Brænderup gaar Turen videre ad Rugaards Landevej op til det højtliggende Baaring, hvorfra man har en storslaaet Ud-sigt over Nordvestfyn og Lillebælt. Herfra følges Landevejen til *Middelfart*, hvor første Dags Tur afsluttes med en Spadseretur til Kongebroen og Hindsgavl.

2. Dag. Ad Assensvejen gennem Skrillinge efter Gamborg. Til højre ser man den lange, smalle Gamborgfjord, hvor der tidligere dreves en udstrakt Marsvinejagt af et Jægerlav i Mid-

delfart. Et Stykke forbi Landsbyen Udby (Kro) drejer Landevejen mod Syd, og naar man kommer til Kohave Skov, fortsætter man i denne Retning ad en Bivej ind gennem Skoven til Herregaarden *Tybrind*. Videre i sydvestlig Retning over Eskør til *Wedellsborg*, Hovedsædet i Fyns største Grevskab. Gaarden hed oprindeligt Husby (som den nærliggende Landsby). Senere fik den Navnet Iversnæs, og dette Navn bar den, indtil den fra Tyskland indvandrede Baron, Wilh. Fr. Wedell, i 1672 ophøjede den til et Grevskab sammen med Gaarden *Tybrind* under Navnet *Wedellsborg*. Den anselige Hovedbygning er fuldført i 1706 og bestaar af to i en ret Vinkel sammenbyggede Fløje i to Stokværk. Hvor Fløjene støder sammen, er der et mindre Taarn. Slottet er omgivet af store Haveanlæg i engelsk Stil og rummer en ret værdifuld Malerisamling.

Naturen omkring *Wedellsborg*, der ligger paa en Halvø ud i Lillebælt, er overmaade køn. Store Skove ligger ud mod Bæltet, og ind mellem Skovene strækker sig bakkede Marker, hvor gamle Landsbyer ligger og gemmer sig i Dalene.

Fra *Wedellsborg* fortsættes Turen over Sdr. Aaby og Emtekær til Stubberup (Kro), hvor man igen naar Assensvejen. Ad denne forbi Sandager og Holevad til Vilhemsborg. Her drejes til venstre ad Bogensevejen til lidt forbi Herregaarden, hvorefter man drejer mod Syd ad en Bivej, der fører gennem Skove til *Brahesborg*. Hovedbygningen, der ligger smukt ved Skov og Sø, omgivet af Grave, er opført omkring Midten af det 17. Aarhundrede. Ad en Bivej Vest paa efter Lundager naar man hurtig ind til *Assens*.

Denne By er Søhelten Peter Willemoes Fødeby. Den store Købmandsgaard, hvori han er født, er smukt bevaret og nu overtaget af Kommunen. Foran Banegaarden er rejst en Statue af Søhelten.

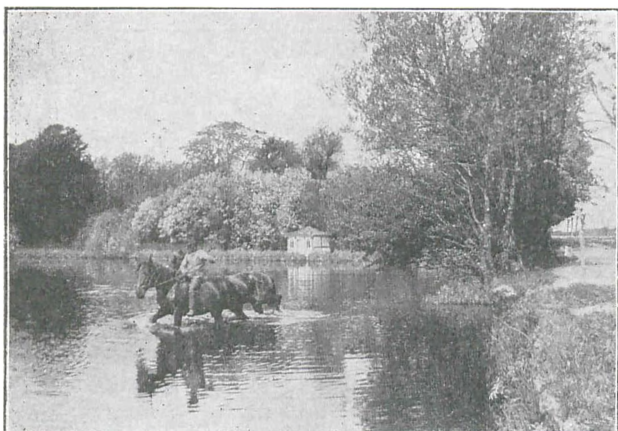
Uden for Byen ligger et smukt Lystanlæg.

3. Dag. Fra Assens ad Faaborgvejen til Kjærum. Her drejes til højre ad Sønderbyvejen ned til det henrivende Badested *Aa* (Badehotel med Afholdsrestauration). Her er fortrinlig Badestrand. Interessante Spadsereture kan foretages i Teglskoven og langs Stranden til *Sønderby Klint*.

Fra *Aa* fortsættes Turen om ad *Frederiksgave*. Dette Herresæde hed tidligere Hagenskov. I 1259 blev Slottet benyttet som Statsfængsel for Erkebiskop Jacob Erlandsen. Senere blev det Sæde for en kongelig Lensmand. I 1854 blev Godset købt af Grev Wedell paa *Wedellsborg*, der lod det indrette til en Familienstiftelse. Hovedbygningen er opført i 1775.

Herfra køres ad Biveje over Snave—Mullerod—Nellemose. Lidt Syd for sidstnævnte By ligger den smukke, gamle Herregaard *Løgismose* ved Helnæs Bugt. Turen fortsættes over Strandby til Jordløse (Afholdshotel), hvor man igen støder til Faaborg Landevej. Herfra har man en storslaaet Udsigt over store Dele af Vestfyn og Helnæsbugten og ud over Lillebælt til Sønderjylland. Landevejen fører nu ned til det hyggelige Badested *Falsled* (god Kro, der i Sommertiden er stærkt besøgt af Turister.) Videre forbi den gamle Herregaard, *Stensgaard*, gennem Landsbyen Millinge til Faaborg.

4. Dag. Ophold i Faaborg og smaa Udflugter i Omegnen.

Parti fra Hollufgaard.

Cykleture til *Hvedholm* og *Horne* samt til *Svanninge Bakker*. Besøg paa Musæet og Voigts Minde. Sejlur til Dyreborg.

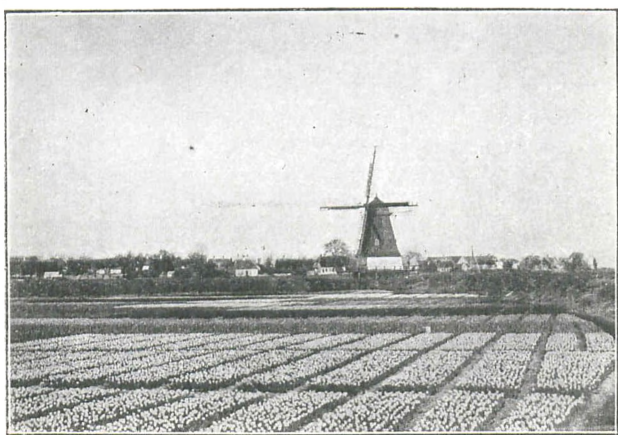
Angaaende Byens og Egnens Seværdigheder henvises til lokale Turistførere.

5. Dag. Fra Faaborg ad Diernissevejen forbi *Prices Have* (smukt Anlæg) gennem Kaleko. Den gamle Kaleko Mølle er omdannet til et interessant Folkemusæum. Efter at være kommen gennem Diernisse drejer man til højre ned til Findstrup Kro (Afholdsrestauration) og er derefter ved *Holstenshus*.

Dette Herresæde ligger idyllisk i en Park ved en anselig Dyrehave. Gaarden hed tidligere Findstrup. Den nuværende Hovedbygning er kun faa Aar gammel, idet Slottet nedbrændte i 1908. I Dyrehaven findes mange smukke Udsigtspunkter, blandt andre Kongehøjen og Sophie Magdalenehøj (Rikelsbjerg).

Naar man fortsætter ad Skovvejen Nord paa, kommer man

inden længe forbi Nybygtaarde ud til Bøjden—Nyborgvejen ved Korinth, en anelig Stationsby med god Gæstgivergaard. Og lidt vest for denne sidste naar man Indgangen til den pragtfulde *Brahetrolleborg* Slotspark. Parken er tilgængelig for Publikum, og ingen Turist bør forsømme at foretage en Spadseretur i denne Sydfyns skønneste Herregaardspark. I den vestlige Udkant ligger Brahetrolleborg Slot, en af Danmarks aneligste Herreborge. Hovedbygningen bestaar af tre sammenbyggede Fløje, hvortil Kirken slutter sig som en fjerde Fløj. Den vestlige Fløj er den ældste og er en Levning af det gamle Cistercienserabbedi, Holme Kloster, der oprindeligt laa paa en Holm i den nærliggende Nørresø, men som i 1243 blev flyttet til

Parti fra Stige. — I Forgrunden Døhnfeldts Tulipanmarker.

Slottets nuværende Plads. Efter Reformationen kom Klostret i Slægten Rantzaus Eje. Den østlige Fløj skal være bygget af Kai Rantzau i 1620. Ca. 100 Aar senere kom Godset tilbage til Kronen, hvorefter det af Frederik den Fjerde blev forlenet til Grev C. D. Reventlow paa Christianssæde. Den mest kendte Besidder af Slægten Reventlow var Johan Ludv. R., der døde 1801. Han tilhørte den Kreds af Herremænd, der virkede ivrigt for Bøndernes Frigørelse og blev navnlig bekendt for sin store Interesse for Almuens Oplysning. Til hans Minde er rejst en Støtte ved Slottets Have ud mod Landevejen.

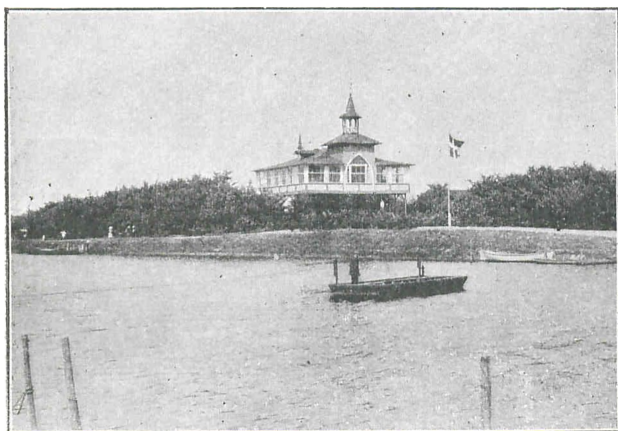
Ad Nyborgvejen fortsættes ud til Skoven Lammehave, der delvis omkranser den kønne Nørresø. Umiddelbart før Søen drejer man fra Landevejen til højre og fortsætter i sydlig Retning til Brendesø. Langs denne til Skovridergaarden Ditlevsløst

og herfra til V. Aaby. Ad Svendborgvejen videre til Ulbølle, hvor der findes en Mindesten for den fynske Folkekomponist *Hans Hansen* („I vor Barndom vi hørte“ osv.), til V. Skerninge Mindesten for den fynske Folkesanger *Mads Hansen*, til Ollerup (stor Højskole), forbi det kønne Herresæde *Hvidkilde* til Svendborg.

Cyklisten bør paa denne Tur gennem Sydfyns skønneste Egne give sig god Tid.

6. Dag. Dagen tilbringes i Svendborg eller anvendes til Udflugter i Byens Omegn. Vejledning og alle ønskelige Oplysninger faas i Turistforeningens Bureau.

7. Dag. Fra Svendborg ad Odensevejen til Kværndrup. Af-

Stige Ø med Pavillonen.

stikker til det gamle Herresæde *Egeskov*. Det er en af Danmarks ejendommeligste Herregaarde. Hovedbygningen stammer fra 1554 og er opført i en Sø paa nedrammede Egepæle. Om Slottet ligger en stor og pragtfuld Have. Videre til *Ringe* (flere Hoteller og Restauranter, Midtfyns største Stationsby. Fra Ringe ad Nyborgvejen til *Ryslinge*, en typisk fynsk Landsby med en af Landets største og smukkeste Folkehøjskoler. Smukt Anlæg med flere Mindestene.

Fra Ryslinge ad Bivej til Herregaarden *Ravnholt*, i hvis Dyrehave, der findes en talrig Bestand af Vildsvin. Herfra til Ellested og videre ad Nyborgvejen til Ørbæk. Uden for Byen ligger den kønne Herregaard *Ørbæklunde*. Ad Svendborgvejen drejer man her Syd paa til Svinninge og ad en Bivej herfra til det berømte Herresæde *Glorup* (Moltkenborg). Her findes et af

de skønneste Parkanlæg paa Fyn. Videre Syd paa til det historisk interessante *Rygaard*, en af Landets ældste Borge. Den er antagelig opført under Kong Hans og ved Statens Foranstaltning er der nu truffet Foranstaltninger til Bygningens Bevarelse. Herfra fortsættes over Landsbyen Langaa ad Landevejen til Nyborg.

8. Dag. Fra Nyborg ad Odensevejen til lidt før Aunslev. Man drejer her til højre ad Kertemindevejen gennem Bovense og videre til *Klinten*, hvorfra man har en pragtfuld Udsigt over Kertemide, Bugten og en Del af Hindsholm. Neden for Klinten ligger til venstre for Landevejen den smukke Herregaard *Lundsgaard*. Til højre ligger Sommeretablisementet „Pax“ ud mod

Fra Munkebo Strand.

Stranden. Efter Frokostophold i Kerteminde fortsættes ad Hindsholmvejen ud paa den kønne Halvø gennem Mesinge og Dalby. Her havde Skolemanden Kr. Kold i en Aarrække sin Højskole. Videre gennem Martofte forbi den prægtigt beliggende Herregaard *Brockdorff* gennem Nordskov ud til Fynshoved. Den sidste Del af Turen er noget anstrængende, men det er et yderst interessant Landskab, man lærer at kende.

Langs Halvøens vestlige Kyst ligger Holm ved Holm. Utallige Fugleflokke holder her til Huse, og Naturen er præget af Oprindelighed som få Steder. Rundtom løfter sig Kæmpehøjes runde Toppe. De fortæller, at her har Kæmper færdedes i længst henfarne Tider. Tit har Sværdene her sunget deres blodige Sang, Stimænd og Fredløse har her søgt Skjul, bl. a. den berømte Marsk Stig. Men ingen Steder er ellers paa Fyn Na-

turen præget af Storhed og Oprindelighed som her paa den smalle Halvø.

Turen gaar samme Vej tilbage indtil Mesinge. Herfra følges Odensevejen over *Munkebo* (Kro), Agedrup, Aasum til Odense — Udgangspunktet for de otte Dages Cykletur.

Tre Dages Biltur Fyn rundt.

Turen anlægges med Ankomst til Odense første Dag ved Middagstid. Bilister fra Sjælland maa med Færge fra Korsør ved Titiden. Fra Jylland er der stadig Færgeoverfart fra Snoghøj til Middelfart. Det tilraades Bilister fra Jylland at køre ad Rugaards Landevej til Odense.

De fleste odenseanske Hoteller har Garager til Raadighed. (Grand Hotel saaledes til 18 Biler).

1. Dag. Efter Frokost kort Spadseretur gennem Byen. Derefter Biltur til *Kerteminde* og *Hindsholm*. Ad Nyborg Landevej til Marslev. Herfra til venstre ad Landevejen forbi Herregaarden Selleberg og *Geels Kro* til Kerteminde. Kort Ophold og en Sviptur ud paa „Klinten“. (Smuk Udsigt). Tilbage gennem Byen og nordpaa ad Hindsholmsvejen til Herregaarden *Brockdorff*. Storslaet Landskab med Hav baade i Øst og Vest. Derefter tilbage til Landsbyen Mesinge og til højre ad Odensevejen over *Munkebo* (gl. Kro) — *Aasum* til Odense, hvor Resten af Dagen tilbringes.

2. Dag. Ad Middelfart Landevej til *Røverskoven* lidt forbi Vissenbjerg Kro. Her drejes til venstre gennem Skoven ned til Bred Stationsby og videre ad Landevejen, indtil Vejen (paa venstre Side) efter Orte. Derefter over Orte til Frøbjerg. Ene-staaende Udsigt fra *Frøbjerg Bavnehøj* over hele Vestfyn, Lillebælt og til Sønderjylland. Fra Frøbjerg til Ørsted (Strækningen over Orte—Frøbjerg—Ørsted er Bivej) og herfra ad Landevejen til *Assens*.

Fra Assens over Haarby—Jordløse—Falsled til *Faaborg*. Turen byder paa mange smukke Udsigter.

Frokost i Faaborg og Tur rundt i Byen. Besøg paa Musæet og Voigts Minde.

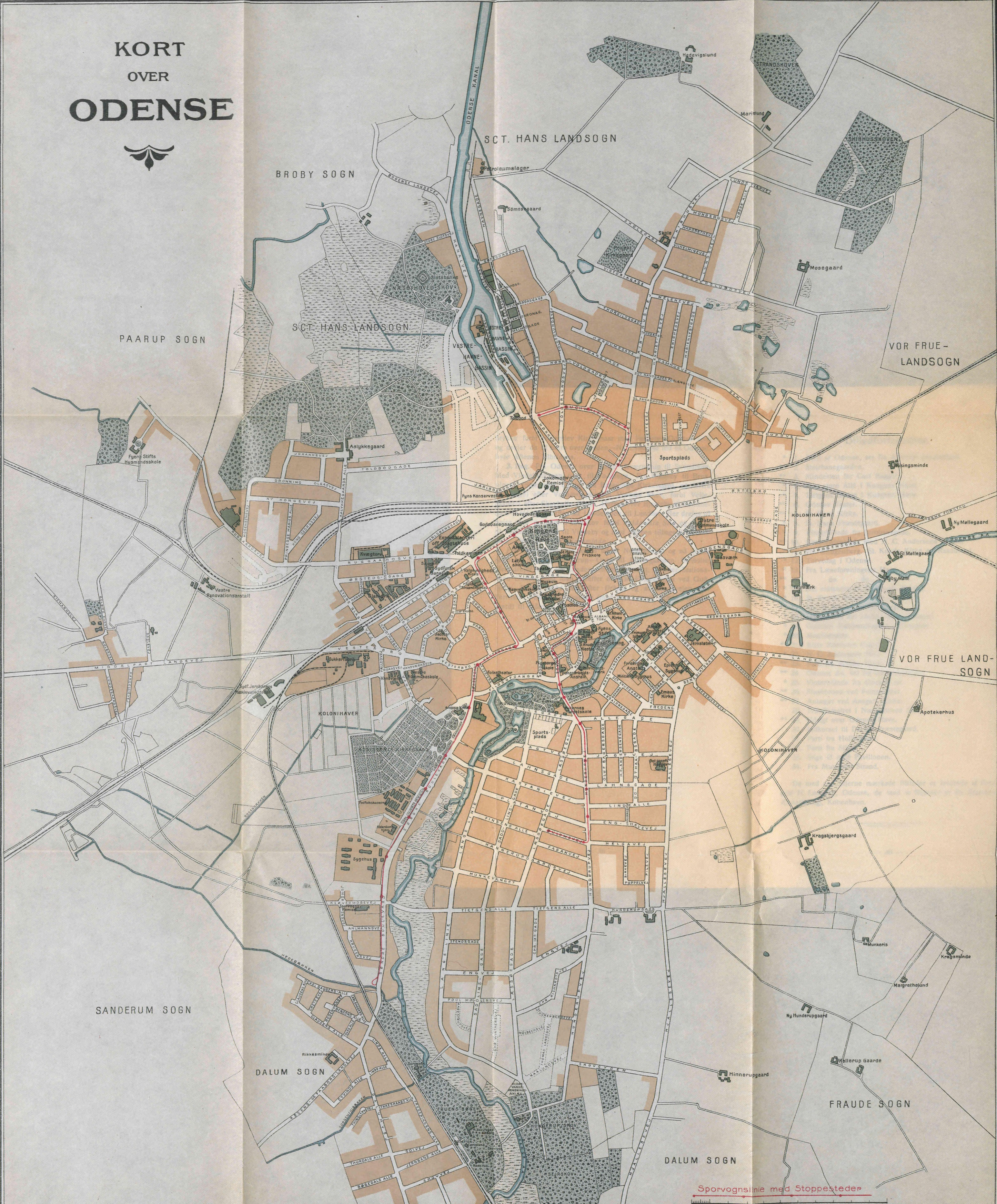
Fra Faaborg til Korinth (Kro) og *Brahertrolleborg*. Videre ad Landevejen gennem Krarup Kirkeby til den lille Landsby Snarup. Her drejes til venstre efter Espe—Nybølle—Hillerslev. Et

Stykke forbi Hillerslev Kirke naar man Faaborg—Odensevejen og drejer da til højre over Heden—Nr. Lyndelse ind til Odense, hvor Aftenen tilbringes.

3. Dag. Fra Odense over Ringe—Kværndrup til Svendborg. Med Vindebyfærgeren over til *Taasinge*. Fra Vindeby til Bregninge. (Storslaaet Udsigt fra Bregninge Kirketaarn), og derfra (til højre) efter Vornæs, gennem Vornæs Skov, forbi Vejlegaarden efter Skovballe (Kro). Herfra over Bjerreby til Vemmenæs (Kro) og derefter ad Landevejen til Lundby. Her drejes til højre ned gennem Pederskov forbi *Valdemars Slot* og videre til *Troense*. Herfra til Vindeby og med Færgeren tilbage til Svendborg. Frokost i *Christiansminde*.

Fra Christiansminde køres ud til Nyborgvejen og ad denne gennem Skaarup—Vejstrup—Oure til Herregaarden *Broholm*. Her drejer man fra Landevejen (til venstre), og over Stationsbyen Gudme naar man derefter over til Ørbækvejen ved Gudbjerg. Derfra Nord paa efter *Ørbæk* og ad Landevejen over Ferritslev—Rolfsted—Fragde (med den kønne, gamle Fragdegaard) til Odense.

KORT OVER ODENSE

BROBY SOGN

SCT. HANS LANDSOGN

PAARUP SOGN

SCT. HANS LANDSOGN

VOR FRUE-
LANDSOGN

VOR FRUE LAND-
SOGN

SANDERUM SOGN

DALUM SOGN

FRAUDE SOGN

DALUM SOGN

Sporvognsline med Stoppesteder

0 100 200 300 400 500 600 700 800 900 1000 Meter

Barberblade
slibes

10 Øre

„Gillette“

Williams Barbersæbe. Verdens bedste Sæbe.

Vestergade 6

Odense

DAMEKONFEKTION

Egne Systuer

Altid righoldige Udvalg i Kjolestoffer,
Bluestoffer, Silkevarer, Fløjl og Besætninger.

M E S S E N

Overgade 5 - Odense - Telefon 296

Gulvtæpper og Gardiner
Brude- og Konfirmations-Udstyr
Hvide Varer og Senge-Udstyr

KJOLER OG BLUSER

Telefon Nr. 4

Rejse-
haandbøger
Prospek kort
Køreplaner

Telefon Nr. 4

Fyldepenne:
Moore
Parker, Swan
Watermann

Største Udvalg og Lager af Rejselektüre

Kodak

Kameraer og Tilbehør, Foto-Artikler

**Fremkaldelse
og Kopiering**

Budtz Müllers Efterfølger

Vestergade 80 Odense Telefon 2341

Odense ny Missionshotel

til højre for Banegaarden

vis à vis Rongens Have

Telefon 1745

Statstelefon 32

Carl Nielsen.

Barber- & Frisørsalonen

Klaregade Nr. 8

anbefales med

1. Kl. Behandling - Gennemført Hygiejne

Specialitet:

Haarklipning - Ansigtspleje

**Edm. Rasmussen,
Barber & Frisør.**

4 Mands Betjening

4 Mands Betjening

A/s L. Dæhnfeldt

Odense

Markfrø

Roefrø

Havefrø

LÆS HVER MORGEN

FYNS

VENSTREBLAD

PROVINSENS
FØRSTE OG BEDSTE
NYHEDSBLAD

Med størst Fordel

køber De Deres Varer i

Kongensgades Varehus

Peder Nielsen

Kongensgade 11

Odense

Alle Nødvendighedsartikler føres.

Lützhøfts Antikvarboghandel

Vindegade **23**

Bemærk Nummeret, lige ved Jernbanegade

Telefon 3643. — Odense.

Provinsens største Antikvariat

Brugte Bøger købes og sælges

Carl Jacobsen

er altid billigst

Kongensgade 20

Odense

Vi anbefaler

ÆGTE OSTINDISK JAVA-KAFFE

samt billigere sydamerikanske
Kvaliteter.

En gros & en detail.

ODENSE KAFFE- & THEHANDEL
J. L. Christensen & Co.

Grand Hotel

Odense

Hartmann og Lekven

.....
Jørgen Larsens

Cafe og

Vinstue

Sønderg. 38 - Telf. 3458
.....

*Statsbanegaardens Restauration
i Odense*

bringes i Erindring.

Telefon Nr. 2775.

Axel E. Jensen

Vestergade 58

Telefon 1209

Byens mest
velassorterede
Cigarforretning

Medlem af Den danske Turistforening

Hotel Royal

Telefon 652 og 4353

Tidligere Hotel Ansgar

Hjørnet af Vindegade og Hans Tausensgade

4 Minutter fra Banegaarden

60

store, velmonterede Værelser med
Centralvarme

1. Klasses Køkken

Badeværelse

Kjeld Nielsen.

Fyens Stiftstidende

**Provinsens
største
konservative
Blad**

..

**Udgaar i stort
8-10-12- & 16-sidet**

Format

..

Telefoner: Redaktion Nr. 2, Ekspedition Nr. 3

■ ■

**Fyns
Social-Demokrat**

Byens bedste Blad

”

■ ■

Carl Zinglensen
Guldsmed

ODENSE
Kongensgade 6.

